

Szerkesztőségi iroda:
Nagybecskerek,
Zápolya-utca 1-ső szám,
ahová a lap szellemi részét illető
minden közlemény intézendő.

Kiadóhivatal:
Pleitiz Fer. Pál könyvnyomdája
Nagybecskerek, Zápolya-utca 1.
ahová a hirdetések, az előfizeté-
sek és a lap szétküldésére vo-
natkozó felszólalások intézendők.

Telefon 21. szám.

TORONTÁL

POLITIKAI NAPILAP.
Felelős szerkesztő: Dr. Brájjer Lajos.

Előfizetési árak.
Egész évre — — — — 24 kor.
Félévre — — — — 12 „
Negyedévre — — — — 6 „
Egy órára — — — — 2 „
— Egyes szám ára 8 fill. —

Hirdetések
a kiadóhivatalban fogadtatnak el.
Azonkívül az összes hirdetési
irodáknak.

Megjelenik
vasár- és ünnepnapok kivételével
mindennap délután 5 órakor.

Nagybecskerek, 1908. XXXVII. évfolyam 148. szám. Szerda július 1.

Városi közgyűlés.

Nagybecskerek, július 1.

Nagybecskerek város képviselőtestülete tegnap délután a nyári szünet előtt közgyűlést tartott, hogy a még elintézésre váró ügyeket letárgyalja. A közgyűlés amolyan nyári gyűlés volt, amelyre nem szoktak nagy számmal összegyűlni a városatyák. Különösebb fontosságú tárgya nem is volt s mindössze a gazdasági iskola és az új iskolahelyiségek ügye keltett nagyobb figyelmet, de azért ezeken is hamarosan tul estek, úgy hogy másfél óra alatt elintézték az egész tárgysorozatot.

A közgyűlésről szóló részletes tudósításunk a következő:

Jelen voltak: Strosz Béla, Pánics Dániel, Halmos József, dr. Végh Lajos, Mattanovich György, Hausladen Mátyás, Jacoby Gábor, Puts Frigyes, dr. Klein Mór, Boróczy Dezső, Grünbaum Arnold, Eibenschütz Gerő, dr. Hubert Zsigmond, Weisz Izidor, Braun Ármin, dr. Kardos Samu, Hubert Manó, Temmer Sándor, Beck Gyula, Krzpelka Jenő, Stagelschmidt József, Fein Fülöp, Kónya Ferenc, Benkovich Miklós, Bogcha Márton, Feketics István, Hirtenstein Márk, Menczer Lipót, Gidal Antal, dr. Billitz Béla, Temmer Salamon, Kanizsa Lipót, Göttl János, Strasser Jakab, Devity Ackó, Steyer István, Kuriänder Imre, Turinszky Péter, Végh Károly, Mocsányi Richárd, Magyarov Cveta, Popovics J. Pal, Szalay József, Haidegger Ödön, Kovács Sándor, dr. Annau Ernő és Napholtz Jenő.

Dr. Perisics Zoltán polgármester megnyitván az ülést előadja, hogy időközben annyi köztük több tárgysorozatot gyűlt össze, hogy kénytelen volt rendkívüli közgyűlést összehívni. Ezután áttértek a napirendre, amelynek során a következő tárgyak nyertek elintéztést:

A gazdasági iskola.

Ismeretes, hogy a vallás- és közoktatási miniszter hajlandónak nyilatkozott Nagybecskereken is egy önálló gazdasági szakiskolát felállítani s azt a szükséges tanerőkkel ellátni, ha a város gondoskodik az iskola felállítására szükséges 20 holdnyi földterületről s megfelelő iskolaépületről. Miután azonban a városnak földterülete nincs, a polgármester feliratot intézett a földmivelésügyi miniszterhez, hogy a kincstári erdő területéből bocsássa a város rendelkezésére az iskola felállításához szükséges 20 holdnyi földet.

Dr. Kardos Samu úgy tudja, hogy a kormány nehezen, vagy éppenséggel nem bocsát ki a kezei közül kincstári földeket. Kéri a polgármestert, hogy amennyiben a földmivelésügyi miniszter a nevezett földterületet se ingyen, se örökön nem engedné át a városnak, járjon közbe, hogy azt a város a kincstár tulajdonjogának elismerése mellett, hosszabb időre olcsón bérbe kaphassa.

Dr. Perisics Zoltán ezt megígéri, mire a közgyűlés a polgármester eddigi intézkedéseit tudomásul veszi.

Kisebb ügyek.

Belügyminiszter leirata a II-ik kerületben teljesítendő kéményseprés tárgyában. — A város a II-ik kerületben teljesítendő kéményseprést egy külön mesterre bízta, ami ellen Hirsch kéményseprő annak idején felebbezést adott be. A belügyminiszter most a város intézkedését helybenhagyta, amit a közgyűlés tudomásul vesz.

A törvényhatósági bizottság jóváhagyó határozata az anyakönyvi hivatali díjak kezelése tárgyában. — Tudomásul veszik.

Ugyanannak jóváhagyó határozata a béga-parti ut kivilágítása tárgyában. — Popovics-Pécsi Szilárd képviselőtestületi tag annak idején indit-

ványozta, hogy a Béga part a Steigerwald-uszodától a közbéghidig világíttassék meg jobban. A képviselőtestület ezt, tekintettel arra, hogy nevezett ut a vasuti pálya elzárásával a forgalomból kiesett, feleslegesnek tartotta. Popovics ezt a határozatot megfelebbezte, a törvényhatósági bizottság azonban a város álláspontjára helyezkedett. A közgyűlés ezt tudomásul vette.

Ugyanannak jóváhagyó határozata a III. oszt. ker. adó kivetési bizottságba két bizalmi férfi kiküldetése tárgyában. — A törvényhatósági bizottság a választást jóváhagyta. Tudomásul szolgál.

Ugyanannak jóváhagyó határozata a város részére szükséges tűzifa beszerzése tárgyában. — A szükséges fa szállításával egyenlő arányban két helybeli cég bizatik meg s a további intézkedések megtételére a városi tanács kapott felhatalmazást.

Ugyanannak jóváhagyó határozata a Messinger Karolin- és Engel Ferenc-féle intézetek fagsegélye tárgyában. — A város a segélyt annak idején megadta, ami ellen felebbezést adtak be. A törvényhatósági bizottság a város határozata mellett döntött s ezt a közgyűlés most tudomásul veszi.

A községi választók névjegyzékének összeállítására kiküldött bizottság jelentése. — A kiküldött bizottság dr. Pollák Győzővel az élén a névjegyzéket elkészítette. Dr. Pollák a neki járó napidíjakról lemondott, amiért a közgyűlés jegyzőkönyvi köszönetet szavaz neki, a bizottság többi tagjainak azonban a napidíjak kiutalványozandók.

Az esküdtképes egyének összeírására kiküldött bizottság jelentése. — A névjegyzék elkészült. A közgyűlés ezt tudomásul veszi s elrendeli, hogy az esküdtő-bizottság tagjai számára a napidíjak kiutalványoztassanak.

Az izraelita hitközség kérvénye a temető kibővítése tárgyában. — Weisz Izidor, mint a „Chewra Kadisha“ elnöke jelentést tett, hogy az izr. temető immár szűknek bizonyul s ők a kibővítés céljából érintkezésbe is léptek a szomszédos telek tulajdonosaival, de azok olyan árakat kérnek, amit megadni lehetetlen s így kéri a várost, hogy a szükséges földterület kisajátítását eszközölje ki. A városi tanács ezzel megbizatik.

Hivatalos jelentés a május és június havi pénztárvizsgálatról. — A pénztár mindkét alkalommal rendben találtatott, amit a közgyűlés tudomásul vesz.

Ugyanannak a július havi pénzzükséglet fedezése tárgyában. — A tanács felhatalmazást nyer, hogy a szükséges pénzt más alapokból szerezzze be.

Az új iskolahelyiségek.

Ugyanannak az ideiglenes iskolahelyiségek bérlése tárgyában. — Ismeretes, hogy a központi és az Eötvös-utcai állami elemi népiskolák annak idején szűknek bizonyultak a tanulók befogadására, aminek következtében a város kénytelen volt a Boldogasszony- és Tomaseváci-utcaiban ideiglenesen épületeket bérelni a szükséges iskolahelyiségek számára. Ezen iskolahelyiségek bérlése most lejár s mivelhogy a város ezen helyiségeket újból kibérelni nem akarja, a városi tanács indítványozza, hogy mondja ki a városi képviselőtestület, hogy a volt Kolleth-féle ház, mely az összes szükséges iskolahelyiségek elrendezésére alkalmas, a város megveszi a kormánytól kérendő 5%-os iskolajáradék terhére. A ház megvételének tárgyalására 30 nap közbetevésével megtartandó legközelebbi közgyűlést tüze ki a képviselőtestület és bizza meg a városi tanácsot az 5%-os iskolajáradék átengedésének a kieszközölésére, valamint a nevezett ház megvételére, illetve bérbevétele iránti lépések megtételével. Az állandó választmány szintén a tanács indítványának az elfogadását javasolja a közgyűlésnek.

Menczer Lipót bejelenti a közgyűlésnek,

hogy az iskolagondnokság szintén foglalkozott ezzel a kérdéssel s feltétlenül szükségesnek tartja, hogy az Oppova város-negyedben is állítassanak fel paralel osztályok. Javasolja, hogy a jelenlegi ideiglenes állapot tartassék fenn azzal, hogy a város hajlandó megfelelő iskola-épületeket emelni, ha a kormány ezt az 5%-os iskolajáradék átengedésével lehetségessé teszi.

Dr. Perisics Zoltán polgármester módosító-indítványt terjeszt a közgyűlés elé, amely szerint a város bérelje ki továbbra is az Oppovában levő Hajduska-féle házat, ellenben a Kossuth-utcában levő ház helyett a Kolleth-féle épület béreltessék ki a tantermek felállítására, egyben mondassék ki elvi határozatként, hogy a város hajlandónak mutatkozik a nevezett épületet esetleg megvenni. Ez esetben el lehetne már készíteni a tervet egy új iskolaépülethez s így konkrét ajánlattal lépni a kormány elé.

E pont körül hosszabb vita keletkezett, a melyben részt vettek: dr. Kardos Samu, Oldal Antal, kik csatlakoznak Menczer indítványához.

Braun Ármin a rendőrségi épületet javasolja iskolai célokra átalakíttatni.

Dr. Billitz Béla szükségesnek tartaná, ha a város az illetékes közegek véleményét is meghallgatná, mielőtt intézkedéseket tenne.

Dr. Végh Lajos és Strosz Béla bővebb információkat adnak a közgyűlésnek, majd Menczer Lipót emelkedik ismét szólásra s kijelenti, hogy csatlakozik a polgármester javaslatához, de azzal a megszorítással, hogy a város ne mondja ki, még elvben sem, hogy a Kolleth-féle házat meg szándékozik venni.

A közgyűlés elfogadja a polgármester javaslatát Menczer kibővítési javaslatával.

Az új villamgép.

A városi tanács javaslata az ujonnan beszerzett villamosgép árának mikénti rendezése tárgyában. — Nagybecskerek városa a villamos számára a budapesti Ganz-gyártól egy új villamos gépet volt kénytelen beszerezni. Miután a Ganz-gyár a városnak azt az ajánlatát, amely szerint a 89.800 koronát 6 egymásután következő egyenlő évi részletekben óhajta törleszteni, nem fogadja el, hanem megengedte, hogy a fenti tőkét é: 184 napra járó 6%-os kamattal folyó évi november 25-én fizethetjük, a városi tanács javasolja, hogy addig is, míg a pénzügyi viszonyok kddvezőbbre fordulnak, vegyen fel a város kerekaszámában, függő kölcsönképpen a Torontálmezei takaré- és hitelbanktól, a Takaré- és előleg-egylettől, a Nagybecskereki takarékpénztártól és a Közgazdasági banktól egyenlő arányban 90.000 korona kölcsönt váltóra, melynek aláírásával a polgármester, a pénztárnok és a főszámvevő bizatnak meg. A kölcsönnek a kamatlába az Osztrák-magyar banknál mindenkor érvényben levő váltóleszámitolási kamatlábat 1 $\frac{1}{4}$ %-kal meghaladja. Javasolja még a tanács, hogy miután a Ganz-gyár úgy a tőkéről, mint a kamatról elfogadványt kér, ezen elfogadványt a polgármester 92.553 korona és 86 fillérről állítsa ki és juttassa rendeltetési helyére. Az állandó választmány javaslatát elfogadásra ajánlja a közgyűlésnek, amit a képviselőtestület névszerinti szavazással egyhangulag el is fogad.

Egyéb dolgok.

Ugyanannak Engelmann Verona Erzsébet illetősége tárgyában. — A város az illetőséget megtagadja.

Ozv. Annau Józsefné kérvénye nehaj férje után járó halotti negyed kiutalása iránt. — A halotti negyed kiutalványoztatik.

Erdős Béla polg. isk. tanár kérvénye a tervbe vett internátus felállításához segély iránt. — A feállítandó új internátus számára a fűtést és világitást kilátásba helyezik, ellenben a kért butorokat a város nem engedi át. Ugyancsak hajlandó a város az internátus céljaira a régi

Mindenki használja ki a kedvező alkalmat, a meddig a készlet tart.

Füi öltönyök 4 K.-tól kezdve	Női- és leány-raglan és felső kabát 5 koronától kezdve	Uri öltönyök 15 K.-tól kezdve
Füi felöltő 8 „ „	Uri- és leány-kimono és gallér . . 8 „ „	Uri felöltő 15 „ „

a legfinomabb kivitelig, mind feltűnően olcsó. a legfinomabb kivitelig, mind feltűnően olcsó.

KOVÁCS GEDEON
angol szabó-műhely.

Telefon 141. 275-34.33 Telefon 141.

rendőrségi épületet megfelelően átalkítani s azt 3 évre, évi 2000 koronáért Erdősnek bérbeadni. Knopf Jakab volt fogyasztási adófelügyelő kérvénye végkielégítés iránt. — A kérvényt időközben a folyamodó visszavonta s így az tárgytalanná vált.

Dr. Végh Lajos vár. ügyész szabadsága tárgyában. — A közgyűlés a szabadságot megadja s a helyettesítéssel pedig dr. Anna u Ernőt bízta meg.

Funk Arthur vár. számtiszt kérvénye 4 heti szabadság és pénzsegély iránt. — A vár. tanács és az állandó választmány javasolja, hogy a szabadság adassék meg, de a segélyt alap hiányában kénytelenek megtagadni.

Menczer Lipót 50 korona segélyt indítványoz.

Dr. Végh Lajos emlékszik, hogy a virilis névjegyzék elkészítésével megbíztak, névszerint dr. Pollák Győző, Végh Károly és Gligorijevics János annak idején a velük dolgozó Funk Arthur javára lemondtak a napidijairól, ami azonban véletlenül kimaradt a jegyzőkönyvből. Indítványozza, hogy a mulasztás most tétessék jóvá s az összeg utalványoztassék ki Funknak. A képviselőtestület ezt az indítványt el is fogadja.

Miután a polgármester a jegyzőkönyv hitelesítésére felkéri Bogha Márton, Menczer Lipót, Puts Frigyes, Napholz Jenőt és Turinszky Pétert, a közgyűlés véget ért.

A nagyszentmiklósi tanítógyűlés.

— A nagygyűlés sorrendje. —

— július 1.

A Délmagyarországi Tanítóegylet Szerb-nagyszentmiklós meghívás folytán július hó 13., 14. és 15-ik napjain Szerb-nagyszentmiklóson tartja meg idei nagy- és közgyűlését, melynek sorrendjét most a Délmagyarországi Tanítóegylet elnöksége a következőkben közli:

I. nap. Julius hó 13-án, hétfőn: Délelőtt 10 és fél óraker a Temesvár, Varjas és Csanád felől a nagy pályaudvaron érkező vendégek fogadtatása és elszállásolása. Délután 3 óraker a „Délmagyarországi Tanítóegylet“ bíráló-bizottságának gyűlése az állami elemi iskola épületében. Délután 5 óraker a „Délmagyarországi Tanítóegylet“ választmányának rendes ülése az állami iskola épületében. Este 8 óraker ismerkedési estély a „Polgári Kaszinó“ kert-helyiségében.

2. nap. Julius hó 14-én, kedden: Reggel 8 óraker isteni tisztelet a róm. kath. plébánia-templomban. (Gyülekezés az állami elemi iskola épületében.) Reggel 8 és fél óraker közvetlenül az isteni tisztelet után ünnepélyes felvonulás a „Révai Miklós“ emlékszóbra elé és annak megkoszorúzása emlékbeszéd kíséretében. Az emlékbeszédet elmondja: főtiszt. Kovács István nagyszentmiklósi róm. kath. segédlelkész. Délelőtt 9 óraker a „Délmagyarországi Tanítóegylet“ XLIII. nagygyűlése a városháza nagytermében.

A tanítói nagygyűlés tárgysorozata: 1. Elnöki megnyitó, elmondja Schenk Jakab egy. elnök. 2. Üdvözlések egyletek, testületek stb. részéről. 3. Jegyzőkönyvhitelesítő választása. 4. Előadások: I. A magyar nevelés-oktatásügy fejlesztése gyermektanulmányi alapon. Előadó: Gregus Gyula székelykevei állami tanító. II. Az óvóknak és elemi iskoláknak egymáshoz való viszonyáról általánosságban. Előadó: Szegfűné Goptsa Róza nagybecskereki állami óvónő. III. Az országos tanítói nyugdíj- és gyámalap revíziója. Előadó: Dörner János verseci közs. isk. tanító. IV. A tanító a jövő társadalmi és közéletben. Előadó: Saska öy József ócsanádi állami tanító. V. A népiskola és békenap. Előadó: Heim Alajos glogoni állami tanító. VI. A sexualpedagógiáról. Előadó: Rózsa György károlyfalvi állami tanító.

Délután 1 óraker társasbéd a „Czenzinger“-féle szálloda nagytermében. (Egy teríték ára 3 korona, mely összeg vagy a jelentkezéskor beküldendő, vagy a helybizottság irodájában — állami elemi iskolában — idejekorán befizetendő.) Délután 2 óraker a „Délmagyarországi Tanítóegylet“ segély (temetkezési) egyesületének évi közgyűlése az állami elemi iskolában. Délután 3 óraker a „Délmagyarországi Tanítóegylet“ ovodai szakosztályának ülése a szerb-nagyszentmiklósi ovoda helyiségében. Délután 4 óraker kirándulás a szerb-nagyszentmiklósi állami földmives iskola telepére és ugyanott 5 óraker a „Délmagyarországi Tanítóegylet“ gazdasági ismétlő-iskolai szakosztályának ülése. Este 1/8 óraker a „Czenzinger“-féle szálloda nagytermében a „Délmagyarországi Tanítóegylet“ és tanítói konviktus javára rendezendő műkedvelői előadással egybekötött táncestély. Beléptidij személyenként 1 korona.

3. Nap. Julius hó 15-én, szerdán: Reggel 8 óraker a „Délmagyarországi Tanítóegylet“ XLIII. közgyűlése a „városháza“ dísztermében, melynek tárgysorozata a következő: I. Elnöki megnyitó. 2. A módosított alapszabályok és az azokat ki-

egészítő ügyviteli szabályok szövegének végleg való megállapítása. Előadó: Mező Dániel, egy. másodelnök. 3. Elnökségi évi jelentés. 4. Pénztári jelentés. 5. A konviktus-felügyelőbizottság jelentése és esetleges előterjesztése. 6. Az egyleti közlöny kiadóhivatala vezetőjének jelentése. 7. A számvizsgálók jelentése. 8. A bíráló bizottság jelentése a pályanyertes cikkek tárgyában. 9. Bayer-Telbisz Karolina, egyleti zászlóánya 2000 koronás alapítványa 1908. évi kamatainak segélyképeni odaitétele. 10. Az ovodai és gazdasági ismétlőiskolai szakosztályok előterjesztései. 11. Fiökköri indítványok és előterjesztések. 12. Bekérkezett ügydarabok előterjesztése. 13. Az 1908/9. egyleti év költségeloirányzat előterjesztése. 14. A „Magyarországi Tanítók Országos Bizottságá“-ba kiküldendő megbízottak megválasztása és a konviktus felügyelő-bizottságának kiegészítése. 15. Interpellációk. 16. Elnöki indítványok. 17. Indítványok. Délelőtt 11 óraker a közgyűlés bekezdése után a nagyszentmiklósi sörgyár megtekintése. Délután hazaindulás, esetleg kirándulás Szegedre.

Gazda-ünnepek.

Tenyészállatdíjazás Zichyfalván és Pancsován. — július 1.

Mint lapunk tegnapi számában említettük, június hó 28-án tartotta a megyei gazdasági egyesület ez évi IV. tenyészállatdíjazását Zichyfalván, 29-én pedig a pancsovai gazd. egyesület tartott tenyészállatdíjazást Pancsován. Mindkét állatdíjazásról az alábbiakban adunk részletes tudósítást.

A zichyfalvai állatdíjazás.

A község lakossága valóságilag ünneppé avatta a június 28-án megtartott állatdíjazást. A helyi rendezőség, melynek soraiban fáradhatatlan buzgalommal főként Martin József jegyző, továbbá Wagner Máttyás, Wagner András, Wagner Mihály Wosching J. György birtokosok és Günther községi bíró fáradoztak, mindent megtettek, hogy az állatkiállítás kiváló sikerű és tanúságos esemény legyen a község kulturális fejlődésének életében.

A község hosszú utcája a vasuti állomástól kezdődően zászlódiszben állott, a kiállítás színhelyén pedig diadalkapu várta az érkezőket. Megjelentek a községnek ezen gazdasági ünnepén Botka Béla, vármegyei főispánja, dr. Vincze-hidy Ernő megyei főjegyző is, kiket lelkes fogadtatásban részesítettek a zichyfalviak. A fogadtatás a vasuti állomáson kezdődött, hol Baar Jenő tb. főszoigabíró üdvözölte a főispánt és a főjegyzőt, a kiállítás színhelyén pedig Martin József szép beszéddel fogadta a főispánt, aki válaszában kifejtette, hogy mily örömmel jött el a zichyfalviak közé, kikhez őt az együttműködés kedves emlékei fűzik s kiknek körében ő is otthon érzi magát, majd megköszönve a kiváló fogadtatást, a kiállítást megnyitónak jelentette ki. Ezután a kiállítás megtekintése következett.

Magáról a kiállítás anyagáról csak az elismerés hangján lehet megemlékeznünk. A kiállított mintegy 100 darab bonyhádi simmenthali tehén és üsző az ezrével hullámzó közönségnek általános tetszésével találkozott, ugyszintén tetszettek a lovak is, melyekből összesen mintegy 150 darab volt kiállítva. Külön csoportban állított ki gróf Karátsonyi Jenő magyar gulyabeli teheneket és üszőket, továbbá ugyancsak külön csoportban lipicai és piurgoni lovakat.

A bíráló-bizottság pont 8 óraker kezdte meg működését.

A bíráló-bizottság elnökei voltak: Az I-ső csoportban, a csikós kancáknál: Dörhmann Henrik; a II-ik csoportban, a 3 éves kancáknál: Blaskovits János; a III-ik csoportban, az 1—2 éves csikóknál: Baró Hauser Károly; a IV-ik csoportban, a tehének és üszőknél: Sierbán János.

A bíráló-bizottság tagjai voltak: Dr. Vincze-hidy Ernő, Wagner Máttyás, Mersdorf Mihály, Amon Henrik, Tiszje Ferenc, id. Debert Konrád, ifj. Weismann József, Makarewitz Arthur, Vogel Jakab, Weinhardt József, ifj. Debert Konrád, Dumics Dusan, Petrás Jenő, Wosching J. György, Marton Andor, dr. Baar Jenő, Weress Kelemen, Debert János, Wagner Mihály, Schleicher Simon, Günther Jakab, Mondesz Mihály, Schwartz Ádám, Wolf Zsigmond, ifj. Mal Miklós, Jung Mihály, Schwarz Rezső, Heimermann Péter, Kaufmann István, Kovács Gyula, Roch János, Pál Béla, Wránó Rezső, Müller György.

A bírálat eredményét lapunk legközelebbi számában fogjuk hozni.

A lóverseny.

Délelőtt 11 óraker vette kezdetét a lóverseny, mely sikversenyből, urkocsisok versenyéből és földmives gazdák lovainak ügető versenyéből állott. A versenynek minden száma rendkívül érdekes volt s a sok ezernyi számban megjelent közönségnek osztatlan tetszésével találkozott. A versenyeknél a bírói tisztséget Botka Béla főispán teljesítette; indítók voltak

Marton Andor, Martin József és Weress Kelemen.

A versenyek eredményéről lapunk legközelebbi számában hozunk részletes tudósítást.

A lakoma.

A lóverseny után következett a Társas-kör helyiségeiben rendezett lakoma, melyen mintegy nyolcvan vettek részt. A rendezőség, különösen Martin József községi jegyző lekötelező figyelmét és gondoskodását itt is kellemesen tapasztalhatták a vendégek. A jó hangulatban csakhamar megindult az elmaradhatatlan felköszöntők sora. Elsőnek Botka Béla főispán szólalt föl, a derék zichyfalvaiakra üritvén poharát. Utána Müller Mihály pápai kamarás a főispánt éltette, Tyroch István kereskedő pedig báró Hauser Károlyt. Ez vizont Zichyfalva fejlődésére és boldogulására emelte poharát. Majd Martin József megemlékezve mindazokról, kiknek a bemutatott állatdíjazás létrejöttében részök volt, Darányi Ignác földmivelésügyi minisztert, továbbá a megyei gazdasági egyesület elnökét, gróf Csekolics Endrét, Marton Andor titkárát és Sierbán Viktort éltette, Szecskó Károly a vármegye főjegyzőjére, dr. Vincze-hidy Ernőre és Martin Józsefre emelt poharát, Kaufmann István a kiállítás rendezőire és Zichyfalva gazdáinak együttműködő haladására üritette poharát.

A pancsovai állatdíjazás.

Ezt június hó 29-én a pancsovai gazdasági egyesület rendezte a megyei gazdasági egyesület támogatásával. A pancsovai gazdasági egyesületnek, mely oly sok oldalú és eredményes működést fejt ki Pancsova környékének gazdasági fejlesztése érdekében, az állatdíjazás terén ez volt az első önálló fellépése. Ezen kezdetet azonban olyan kiváló siker koronázta, melyhez igazán őszintén gratulálni lehet a pancsovai gazdasági egyesületnek, dr. Scsitinszky Adolf elnöknek, Joánovics városi főjegyzőnek, Sztodola Árpád titkárnak és az egész vezetőségnek.

Különösen a loállományon látszott meg, hogy avatott kezek irányítása mellett fejlődik. A bemutatott anyag oly szép volt, hogy méltón reászolgált a tetszés megnyilatkozásának.

Az állatdíjazás reggel 8 óraker vette kezdetét. A bíráló-bizottság elnökei voltak Jagodics János, Dörhmann Henrik és Sierbán Viktor, kik Marton Andor, Gráf János, dr. Scsitinszky Adolf, dr. Karatur Arthur, Joánovics János, Sztodola Pál, továbbá a környékbeli állatorvosok és gazdák közreműködésével d. e. 11 óraker készültek el a bírálati munkálatokkal, melynek megtörténtével dr. Scsitinszky Adolf elnök kihirdette az eredményt, melyet nyomban a díjak kiosztása követt. A bírálat eredményéről lapunk legközelebbi számában fogunk ismerttetést hozni.

A díjak kiosztása után társas ebéd következett, melyen résztvettek a pancsovai gazdasági egyesület összes vezető emberei. Az első felköszöntőt dr. Scsitinszky János mondotta, emelkedett beszédben éltette Dörhmann Henrik századost, Marton Andor titkárát és Sierbán János felügyelőt.

Marton Andor a pancsovai gazdasági egyesület elnökét dr. Scsitinszky Adolfot éltette, ki igazi reatermettséggel s lelkes buzgalommal vezet a pancsovai gazdasági egyesület ügyeit.

HIREK.

Tájékoztató.

A gőzfürdő (telefon 118. szám) minden nap reggeli 6 1/2 ó-tól kezdve délig azurak részére nyitva van; hölgyek részére minden kedden és pénteken déltől 1/45 óráig délután; ugyanazon napokon este 5-től 7-ig urak részére is. Vidéki hölgyek részére minden nap délben gőzfürdő. A kádfürdő reggeltől este 7-ig nyitva marad.

A városi főgimnázium szertárai nyitva minden vasárnap délelőtt 11 órától 12-ig.

Július 13. Közig. bizottsági ülés.

— **Jegyző helyettesítés.** Sontag Sándor okleveles jegyzőt Lowieser Imre központi főszoigabíró a katalinfalvai segédjegyzői állásra helyettesítette.

— **Adomány a vármegyei muzeumnak.** A torontálvármegyei magyar közművelődési egyesület közbenjárására Reitter Miklósné két XVII. és XVIII. századbeli ezüstpézt és Almássy Elek né régi papirpénzeket adományozott a torontálvármegyei muzeumnak. Az adományokért a kulturegyesület elnöksége hálás köszönetét fejezi ki.

— **Uj tanítók.** A temesvári állami tanítóképző-intézetben f. hó 29-én befejezést nyertek a tanítóképesítő vizsgálatok. Az összes jelöltek — számszerint 29-en — tanítói oklevelet nyertek.

Kitűnők: Szeitz Bernát, Ungermann József, Vaszelits Pál, Zsutty Béla.

Jelések: Andritoi György, Báder Henrik, Catalina Tivadar, Christmann Henrik, Cseh Tivadar, Halmos Lajos, Horváth József, Kárbán Ferenc, Kiss József, Lohner Miklós, Mayer Ádám, Murgu János, Réb Antal, Zsögön Róbert.

Jók: Bogdánffy József, Kezes Péter, Kirilovits Miklós, Kraker Vilmos, Muntean Miksa, Orlescu Péter, Ozsváth József, Predity Vityalos, Wild Máriusz, Pinviczky Vince, Pitics Adorján.

A Dmke közgyűlése. A Délmagyarországi Magyar Közművelődési Egyesület vasárnap Szegeden, a városháza dísztermében Kern Lajos dr. elnöklésével közgyűlést tartott. A tárgysorozat első pontja a D. M. K. E. igazgatósága által küldött elnöke ölt bizottság jelentése volt az egyesület jelenlegi állapotáról. Elismeréssel adózik a jelentés Rónay Jenő volt elnöknek, ki odaadó munkássággal szervezte, fejlesztette és felvirágoztatta az egyesületet. Ez előterjesztés után, amelyet jóváhagyólag tudomásul vettek, a közgyűlés a megüresedett alelnöki állásra Perjessy László kereskedelmi és iparkamarai titkárt, az ellenőri állásra pedig Fekete Ipoly városi főgimnáziumi tanárt választotta meg. Az elnökség betöltése céljából végzett eddigi munka eredményeképp a közgyűlés nem választott elnököt, minthogy alapos remény van arra nézve, hogy Justh Gyula, a képviselőház elnöke december 8-án, amikor általános tisztújítás lesz, abban a helyzetben lesz, hogy elfogadja az elnöki tisztelet. Addig az elnöki állás betöltetlen marad. Több kérvényt és jelentést tárgyaltak le ezután. Végül Gallovich Jenő főtitkár a központi iroda folyó ügyeiről tett jelentést.

Az újságkiadók jubileuma. Mint Sopronból jelentik, a Magyar Újságkiadók Országos Szövetsége vasárnap tartotta ott tíz éves fennállásának alkalmából jubileári közgyűlést. A közgyűlésen a megjelentek közt volt Baán Endre főispán és Töpler polgármester is. Zilahy elnök hosszabb beszédben ismertette a szövetség tíz éves múltját és törekvéseit, majd a főispán és polgármester szólaltak fel és szívélyes szavakkal üdvözölték a szövetséget. Majd Illés József, a szövetség titkárnak jelentésére került a sor és a közgyűlés hálás köszönetét fejezte ki Illésnek a könyvalakban is megjelent szép munkájáért, mely a szövetség tíz éves működését ismerteti.

Pál napja Olécen. Mint lapunknak jelentik, lelkes ovációban részesítette ott Péter és Pál napja alkalmából ifj. dr. Daniel Pál országgy. képviselőt választókerületének polgársága. A köztisztelőben álló képviselőt nevenapja alkalmából választókerülete minden községből küldöttek keresték föl az oléci kastélyban s meleg szavakban köszöntötték képviselőjüket. Délben a kastélyban 120 teritékű ebéd volt, amelyen az első felköszöntőt Hertelendy Ferenc nyug. párdányi főbíró mondta Danielre, akit azonban az ebéd folyamán számos felköszöntőben éltettek. Ugyancsak élénk ovációban részesült id. Daniel Pál, a képviselő atyja is, aki szintén ezen a napon ünnepelte nevenapját. Az ünnepen megjelent diszes vendégsereg közt voltak Daniel László és Daniel Tibor báró képviselők is.

A toronyóra vakációjik. Vakációra mentek a diákok, a tanárok, vakációra készülnek a politikusok, szóval vakációjik az egész világ, nem csoda hát, ha a nagybecskereki toronyórát is megszállta a vakáció vágya. Gondolt egyet, vagy talán nem is gondolt semmit, hanem látván az általános pihenést, Péter-Pál napjával egyszerűen ő is megpihent s beszüntette működését. És három nap óta általános zavarban tartja Nagybecskerek közönségét, különösen pedig azokat, akiknek óra szerint kell igazítaniok a dolgaikat. Aki a Ferenc-József térre ér s szokás szerint össze akarja hasonlítani a maga óráját a város központi órájával, ijedten nézegeti hol a toronyórát, hol a magáét, mivelhogy semmiképpen nem egyeznek. És szaladnak az emberek a hivatalaikba vagy munkájuk után, mert egyáltalán nem biztosak az időben: hátha elkéstek? Azután pedig szidják a jámbor órát és szidják... aki éppen eszükbe jut. Hangos zugás kél az utcákon, hivatalokban, üzletekben s megszületik a kisvárosi szenzáció: Áll a toronyóra! Hát bizony áll már vagy három napja. Vakációjik szegény s akiknek el kellene indítani, úgy látszik azok is vakációjik, vagy pedig nem szeretik tudni, hogy hányat üt az óra...

Tisztújítás Temesvárott. Mint Temesvárról jelentik, ott tegnap folyt le a városi tisztújítás minden emóció nélkül, csendben, rendben. A törvényhatósági bizottság újra megválasztotta a régi tisztviselőket, élükön Telbisz Károly dr. polgármesterrel és dörgő éljenzésekben fejezte ki örömet és lelkesedését a fölött, hogy a tisztújítás ilyen szépen sikerült, és hogy nem zavarta meg azt semmiféle ellenvélemény megnyilvánulása. A polgármester rövid beszédben köszönte meg megválasztását.

Felvétel a gyertyamosi konviktusba. A gyertyamosi magyar nyelvterjesztő egyesület Szegeden két fiu nevelő-intézetet tart fenn, egyet a Szentháromság-utcán, egyet a Kossuth-utcában. A fölvetelről legkésőbb július 15-éig értesíteni kell az igazgatóságot. Az ellátási díj az iskolai évre 360 korona, az első hónapban pedig az összes költségekkel együtt 71 korona küldendő be. Bővebb felvilágosítással szívesen szolgál a konviktus gondnoksága.

TÁVIRATOK.

Országgyűlés.

— A képviselőház ülése. —

Budapest, július 1. (A „Torontál” ered. távirata.) A honatyákat, akik már a boldog vakációról álmodoztak és számították, hogy egy-két nap múlva a végrehajtási novella letárgyalásával vakációra mehetnek, ma váratlan meglepetés érte. Kiderült, hogy a végrehajtási novella tárgyalása sokkal tovább fog tartani, mintsem gondolták, azonkívül még egy törvényjavaslattal állott elő a kormány, amelyet még a vakáció előtt le akar tárgyalni. Ez ellen nagy zugolódás támadt az állandóan pihenni akaró honatyák között, de a többség leszavazta őket s így a vakáció jó darab idővel eltolódott. Egyebekben a mai üléstől még egy lovagias affér is kikerült.

Az ülésen Návay Lajos alelnök elnökölt, aki a múlt ülés jegyzőkönyvének hitelesítése után jelenti, hogy az interpellációs könyvbe hat újabb interpellációt jegyeztek be.

Az interpellációkra fél kettőkor térnek át. Ezután harmadszori olvasásban megszavazták a tegnap elfogadott törvényjavaslatokat, majd áttértek a végrehajtási novella tárgyalására.

Bakonnyi Samu ismerteti a javaslatot és ajánlja elfogadásra.

Éber Antal ellenzi a javaslatot gazdasági és jogpolitikai szempontból.

Lázár Pál: Az osztrák vigécek érdekében beszél.

Éber Antal: Jó volna, ha Lázár Pál ismert közéleti tevékenysége után hallgatna.

Lázár Pál indulatosan kiált valamit Éber felé.

Éber Antal: Állok rendelkezésére!

Az incidens után folytatták a tárgyalást s Artim Mihály ellene, Pilisi István mellette, Maniu Gyula ismét ellene beszél.

Itt a legközelebbi ülés napirendjének megállapítása következett ami körül élénk vita támadt.

Sümegei Vilmos ugyanis kéri, hogy a birtokrendezési törvényjavaslatot még a nyári szünet előtt tüzéék napirendre.

Rakovszky István ezt ellenzi, mert a Ház állandóan üres s a kormány most nem képes már berendelni a képviselőket.

Ugron Gábor pártolja Sümegei indítványát s azt mondja, ha az angol és francia parlament dolgozik, akkor a magyar is dolgozzhat

Günther Antal igazságügyminiszter szintén kéri a javaslat napirendre tüzését.

Nyári Béla ellene beszél.

Návay Alajos alelnöktársának, Rakovszkynak a szavaira megjegyzi, hogy a kormány nem rendelhet be egyáltalán képviselőket.

Rakovszky István magyarzó szavai után a többség elfogadja Sümegei indítványát.

Ezután következnek az interpellációk. Az ülés folyik.

A főrendiház ülése.

Budapest, július 1. (A „Torontál” eredeti távirata.) A főrendiház pénteken délelőtt 10 órakor ülést tart, melyen a képviselőház által elfogadott törvényjavaslatokat intézi el.

Képviselők afférja.

Budapest, július 1. (A „Torontál” eredeti távirata.) A képviselőház mai üléséből kifolyólag Lázár Pál képviselő provokálta Éber Antal képviselőt. Mindkét fél megnevezte segédeit, akik ma délután tárgyalnak az ügyben.

A gázgyári munkások sztrájkja.

Budapest, július 1. (A „Torontál” eredeti távirata.) A gázgyári munkások mozgalma az igazgatóság magatartása miatt annyira elmérgesedett, hogy a mozgalomból zavargás és sztrájk lett. Az igazgatóság ugyanis elbocsátott a mozgalomban szereplő 27 munkást, amire a munkások elkeseredve, tegnap este a gyárban rombolni kezdtek. Megrongálták a gépeket és számos más felszerelést. A rombolást ma délelőtt is folytatták, mire az igazgatóság kérésére katonaságot rendeltek ki a gyárba. A katonaság ma délelőtt az összes munkásokat eltávolította a gyárból s így a rend helyreállt, de az összes munkások sztrájkolnak.

Eulenburg herceg pöre.

Budapest, július 1. (A „Torontál” ered. távirata.) Berlinből sürgönyzik: A Moltke-Harden pörből kifolyólag hamis esküvel vádolt Eulenburg herceg bűnpörét ma délelőtt 11 órakor folytatta a berlini büntetőtörvényszék. A tárgyalás ma is zárt s csak annyi biztosat tudni, hogy a tanúhallgatásokat folytatták. A kiszivárgott hírek szerint a mai tanuvallomások nem igen terhelők a vádlottra nézve.

Kertészeti kiállítás Szegeden.

Szeged, július 1. (A „Torontál” eredeti távirata.) Az Alföldi Gazdasági Egyesület Röck Iván elnöklésével ma elhatározta, hogy Szegeden szeptember 20-tól, október 20-ig országos kertészeti kiállítást rendez.

Határidő üzet.

Budapest, július 1. (A nagybecskereki Lloyd-társulat távirata.) A mai tőzsdén déli zárlatkor a következő árakat jegyezték: Buza (októberre 1908.) . . . 21.66 — — Rózsa (októberre 1908.) . . . 17.74 — — Zab (októberre 1908.) . . . 16.60 — — Tengeri (augusztusra) . . . 13.94 — — Tengeri (új, októberre) . . . 13.82 — —

Dr. Brájjer Lajos távollétében a szerkesztésért felelős Somfai János.

12364/1908. sz. Nagybecskerek r. t. város polgármesterétől.

Pályázat.

A nagybecskereki róm. kath. községi főgimnáziumnál szervezett latin és bármely más nyelvi rendes tanszéknek és egy **tornatanitói állásnak** választás utján való betöltése céljából ezennel pályázat hirdettetik.

A tanári állás javadalmazása: Kézpénzfizetés évi 2400 kor. Lakbérilletmény 480 korona.

A tornatanitói állás javadalmazása: Kézpénzfizetés évi 1600 kor. Lakbérilletmény 400 kor.

Ugy a tanári, valamint a tornatanitói állás 200 kor. ötödéves pótlék és nyugdíjigénnyel van egybekötve.

A tornatanitói állásra csakis középiskolai képzettséggel bíró egyén pályázhat.

A megválasztott tanár, szintugy tornatanító az országos tanári nyug- és gyámintézetbe belépni köteles.

Pályázni kívánók kellőleg felszerelt pályázati kérvényeiket, melyekben életkoruk, állapotuk, katonai kötelezettségtől való netáni mentességük, tanári képesített minőségük és eddigi netáni szolgálataik okmányilag igazolandók, **f. évi július 15-ik napjáig** Nagybecskerek város polgármesteréhez címezve tartoznak benyújtani.

Nagybecskerek, 1908. évi június 23.

dr. Perisics Zoltán,
polgármester,
mint a főgimn. biz. elnöke.

